

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
lesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

XVIII. Testimonium Gregorij Nazianzeni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

CAPVT XVIII.

Testimonium Gregorij Nazianzeni.

DIVVS GREGORIVS NAZIANZENSIS, qui eodem tempore floruit, quo superiores Patres, in oratione de Paschate ita loquitur: *Abq̄, cōspicue, & dubio comede corpus, & sanguinem bibe, saltem vita desiderio teneris, neq̄ sermonibus, qui de carne habentur, fidem deneges, neq̄ ob passionem offendaris, constans esto, firmus, & stabilis, in nullare propter aduersariorum sermones, fluctues.* Hæc ille. Vbi hortatur ad fidem erga tantum mysterium, etiam si aduersarij, id est, Philosophi Gentiles nos irrideant, quod dicamus nos carnem Christi manducare: hæc autē cohortatio superuacanea esset, si tantum in signo Christi carnem manducaremus.

Respondet Petrus Martyr, Gregorium loqui de fide passionis Christi, atque hortari Christianos, vt certa fide credant Christum habuisse veram carnem, & verè esse mortuum, & hoc modo spiritualiter manducant carnem Christi. At non disputabat eo loco Gregorius de passione, sed de Eucharistia, cuius figura fuit manducatio Agni Paschalis; explicat enim eo loco varios ritus, quibus manducabant Iudæi Paschalem Agnum, & accommodat illos ad manducationem Eucharistia. Et quoniam inter alios ritus Iudæorum vnus erat, vt baculis nixi manducarent, dicit eo baculo significari, vt etiam nos firmi, & stabiles, & sine vlllo dubio manducemus carnem, & bibamus sanguinem.

ALIVD testimonium exstat in orat. de obitu Gorgoniorum, vbi refert, Gorgoniam morbo incurabili affectam, nocte quadam sese in templum proripuisse, ac procumbentem ante altare coram venerabili Sacramento ita orasse, vt statim conualuerit: *Ad altare, inquit, cum fide procumbi, eumque super illud colitur magno cum clamore obrestans, &c.* Quod autem super altare colatur, dubium esse non potest, cum nihil ibi ponatur à Christianis, nisi panis, & vinum mutanda in corpus & sanguinem Christi: vnde Opratus paulò antè citatus, vocabat altare sedem corporis Christi.

Petrum Martyrem valde vssit, pupugitque hic locus, vt apparet ex libro eius cōtra Gardinerum, obiecto 38. Nam Petrus conatur se expedire, ac dicit, super altare coli quidem Christi.

Christum, sed coli in symbolo, sicut in symbolo significatur. At hæc responsio nihil cum iuuare potest. Nam si colitur in symbolo, vel est ipse reuera in eo symbolo, vel non est. Si est; errant Sacramentarij, qui id negant: si non est; ergo licet saltem coram symbolis procumbere, & ibi Christum licet absentem adorare; ergo licet Eucharistiam, & imagines CHRISTI venerari, neque est idololatria, vt ipsi passim clamant.

Sed hac solutione non contentus Petrus Martyr, paulò infra aperit mentem suam, ac dicit, mulierculam illam parum in Christiana religione fuisse instructam; & abusum, ac superstitionem esse, quod illa fecit, cum nec vllum sit altare Christianis, nec vllus Sacramenti vsus esse debeat, nisi ad sacram cœnam. At illam sanctam fœminam satis defendit ab istius impij Apostatae petulantia tum sancti Gregorij auctoritas, qui illam non solùm prædicat, vt sanctissimam, & optimam; sed etiam testatur fuisse doctissimam in literis vtriusque Testamenti; tum euidentis miraculum, quod illa ipsa nocte accidit, siquidem continuò curata est ab incurabili morbo. Quis autem credat abusum, & superstitionem tanti miraculi causam esse potuisse? ADDE, quòd si imperitia, & superstitio est, mensam Domini vocare altare, & CHRISTVM in Eucharistia colere, non sola Gorgonia, sed etiam ipse Gregorius accusandus erit imperitiæ, & superstitiois. Nam ipse est, qui mensam vocat altare, & qui CHRISTVM in Eucharistia coli dicit; ipsius enim Gregorij, non Gorgoniæ verba sunt illa: *Ad altare cum fide procubuit, eum, qui super illud colitur, magna voce obrestans, &c.*

CAPVT XIX.

Testimonium S. Ephrem.

SANCTVS EPHEM, æqualis superiorum Patrum fuit, quippe sancto Basilio familiaris, ac tantæ auctoritatis, vt eius scripta publicè post diuinas Scripturas in Ecclesia legerentur, vt testatur sanctus Hieronymus in Catalogo scriptor. Is ergo in libro de natura Dei minimè scrutanda, cap. 5. *Quid scrutaris, inquit, inscrutabilia? si ista curiosè rimaris, non tam fidelis vocaberis, sed curiosus. Esto fidelis, atque innocens, participa immaculato*